

ÁT-NÉZŐ

FORMÁT ADNI AZ ÉRINTÉSNEK

(CSONTOS MÁRTA VERSEI ELÉ)

Korunk egyik legnagyobb problémája alighanem az, hogy a transzcendens, illetve a racionális gondolkodás által egyszerűen megmagyarázhatatlan jelenségeket igyekeznek mellőzni a saját biztonságosnak gondolt identitásukba zárt emberek. Carl Gustav Jung ezt a jelenséget így ragadja meg önéletrajzi jellegű könyvében (*Emlékek, álmok, gondolatok*): „az emberek manapság többnyire kizárólag a tudatukkal azonosulnak, és azt képzelik, hogy énjük mindössze annyi, amennyit önmagukról tudnak [...] olyan színben tüntetik föl magukat, mintha mindent tudnának”. Ez a túlságosan is merev, szinte megkérdőjelezhetetlen racionalitás-mítosz omolhat össze, ha valaki mélyen belenéz a vallások természetébe, és ezzel a tapasztalattal vizsgálja meg saját lelki világát.

A nyitottság azért is fontos, mert ha végre nyitva van a szem, beáramolhat a fény tudatunkba. Egyszerre bámulatos formák és eddig nem is sejtett érzések jelennek meg előttünk, amelyek lassan jelentést kapnak és egy folyamat – legyen az akár kórházi kezelés, akár gyógyulás, akár maga az önelemzés – részesévé válhatnak. Mert az ember élete során egészen sok véletlennek látszó folyamatban kénytelen megtalálni a helyét.

Gondoljunk csak Jóbra. A bibliai *Jób könyve* a pusztulás, a mindent elvesztés, az értelmetlennek látszó szenvedés és az üdvösség megszerzésének története. Egyben metaforája is a sorstörésekkel és a sorsváltásokkal teli életnek. „Jeleket várok tőled, Uram” – mondja a lírai én az egyik versben. Jeleket, melyek eligazítják az utazót a mítosz és a valóság határvezein.

Mert be kell látni: az embert folyamatosan valamiféle játék részesévé teszi egy hullámzó akarat. A szabadság felé törekvés, a félelem, az oltalomkeresés mind-mind e játék része. A racionalitásba görcsösen kapaszkodó tudat pedig csakis saját határait elérve adhatja át magát valami mélyebbnek, megmagyarázhatatlannak, transzcendensnek. Akár egy titokzatos délutáni szertartás keretein belül is...

CSORDÁS LÁSZLÓ